

مهدی خالدی

MEHDI KHALEEDI

ده آهنگ برای تار و سه تار
به کوشش: محمدرضا گرگینزاده،
علا ایجادی

10 Songs for Tar & Setar
Written & Revised by: M.R.Gorginzadeh
Ala Ijadi

پنجم

گلهای جاویدان (۱۱)

مهدی خالدی

دد آهنگ

برای تار و سه تار

بازنویسی و ویرایش

محمد رضا گرگین زاده - علاء ایجادی

انتشارات سروود

۱۳۸۳

خالدی، مهدی، ۱۲۹۶ - ۱۳۶۹.

ده آهنگ برای تار و سه تار / مهدی خالدی؛ بازنویسی و
ویرایش محمدرضا گرگینزاده، علاء ایجادی. - تهران: سرود،
۱۳۸۲.

۲۸ ص. : پارتیسون. - (گلهای جاودیدان؛ ۱۱)

ISBN 964-5842-98-0 ریال ۱۵۰۰۰

فهرستنامه بر اساس اطلاعات فیبا.

ص.ع. به انگلیسی : 10 songs for Tar and setar

۱. تار - پارتیسون. ۲. سه تار - پارتیسون. الف. گرگینزاده،
محمدرضا، ۱۳۲۷ - وبراستار. ب. ایجادی، علاء، ۱۳۳۱ - وبراستار.
ج. عنوان. د. عنوان: ده آهنگ برای تار و سه تار.

۷۸۹/۷۲ MT۶۵۲/۱۴

۸۸۲-۲۸۴۶۰

کتابخانه ملی ایران

انتشارات سرود

تهران - میدان هفتمن تمیز - ابتدای بهار شیراز -

شماره ۲۴ — تلفن: ۰۰۰۱۰۳۶۳۸۸

ده آهنگ (برای تار و سه تار)

مهدی خالدی

بازنویسی و ویرایش

محمدرضا گرگینزاده - علاء ایجادی

مرتضی ممیز طرح جلد

امیر معینی نویسی رایانه‌ای

تایپ و صفحه‌آرایی سرود

لاری لیتوگرافی

مازیار چاپ و صحافی

اول - ۱۳۸۳ نوبت چاپ

۲۰۰۰ نسخه

شابک: ۹۶۴-۵۸۴۲-۹۸-۰ ISBN: 964-5842-98-0

حق چاپ و نشر برای انتشارات سرود محفوظ است.

قیمت: ۱۵۰۰ تومان

به نام خدا

پیشگفتار

از سال تأسیس رادیو ایران در سال ۱۳۱۹ همگام با تحولات اجتماعی و فراغیر شدن مسائل گوناگون از جمله موسیقی، فرمهای قدیمی به تنها بی جوابگوی نیازهای روزافزون جامعه نبود و موسیقی - که اکنون از طریق این رسانه‌ی فراغیر به درون خانه‌ی آحاد مردم راه می‌یافتد - نیازمند سبک‌ها و اجراهای جدیدتری بود؛ از سوی دیگر میکروفون رادیو این امکان را به وجود می‌آورد که نوازنده راحت‌تر بتواند احساسات ظریفتر خود را (در پرتوی اکوی حاصل از آن) به گوش شنوندگان برساند. این زمینه سازی اجتماعی - که البته خود محصول تلاشهای چند دهه قبل از خود بود - هنرمندان جدیدی را نیز در کنار قدیمی‌ترها می‌طلبید. در همین سالها بود که یکی از شاگردان استاد ابوالحسن صبا با بهره‌گیری از مکتب قدیم و نوآوریهای خود درخشیدن آغاز کرد و و توانست در نوازنده‌ی ویولن شیوه‌ای جدید اختیار کند و نیز با ظهور خوانندگان جدید و خوش صدا (از جمله خانم عصمت دلکش) سبک و سیاق جدید و مردم‌پسندتری را در زمینه‌ی تصنیف‌سازی به وجود بیاورد که بعدها زمینه ساز و دستمایه‌ی اکثر نوازنندگان و آهنگسازان گردید و به عبارت دیگر نطفه‌های موسیقی سبک‌تر و مردمی‌تری را بی‌ربیزی نمود. استاد مهدی خالدی - جوان محجوب و خوش‌پوش آن دوران - جزو محدود‌کسانی بود که کارهایی در نوازنده‌ی و آهنگسازی ارائه داد که بعدها سبک متداول موسیقی رادیو گردید. اکنون هم پس از گذشت سال‌ها، نوارهای تکنوازی و آهنگهایش تازگی دارد و جزو آثار بالرزن موسیقی ایران است. و به راستی کدام عید نوروز در این کشور می‌آید که مترنم به نوای "آمد نوبهار" نباشد و کدام عاشق دلخسته‌ای هست که تحت تأثیر وقار و شکوه به کنارم بنشین. آرام نگیرد و یا دل به جست و خیزهای عاشقانه "رعنا جان - رعنای جان" نسبارد؟

مهدی خالدی را - با فعالیت هنری چندین ده ساله - براستی نمی‌توان در چند سطر شرح داد. آنچه در اینجا گرد آمده، مشتی است نمونه خروار از کارهایی که در اذهان عمومی معروف‌تر است و گرنۀ شادروان مهدی خالدی دارای آثار متعدد و زیبای بسیاری است که اگر توفيق بود در سری دوم این مجموعه ارانه خواهد شد؛ و نیز در سری مخصوص ویولن اگر توفيقی بود راجع به سبک نوازنده‌گی او بیشتر توضیح خواهیم داد. آثارش مستدام و روانش شاد باد.

اما اجرای این آثار با تار و سه‌تار از یکسو رپرتوار این سازها را وسعت و غنا بخشیده و از سوی دیگر ضمن پرورش ذوق و استعداد نوازنده‌گان - به خاطر سبک خاص خود - موجب گسترش دایره تکنیکی و نیز ارتقای آگاهی آنها از سیر تکاملی موسیقی کشور ما و شناخت سبک‌های مختلف و دوره‌های گوناگون موسیقی ایرانی می‌گردد.

نتنویسی آهنگها از روی نوارهای اجرا شده با ارکستر و تکنوازی خود روانشاد خالدی انجام گرفته است و سعی وافی شده تا حتی الامکان مطابق اصل باشد؛ اما در عین حال استفاده‌ی عام‌تر و نیز انطباق با تکنیک تار و سه‌تار اقتضا می‌کرد که بعضاً دخل و تصرفاتی جزئی در آنها اعمال شود. نکته‌ی دیگر خطهای اتصال و جمله‌بندی است که سعی شده برای آسان شدن ملودی اشعار - به ویژه در بخش‌های مربوط به خواننده - دقیقاً منطبق بر سیلاپ‌های اشعار باشند؛ اما ممکن است گاهی برای نوازنده تولید اشکال کند که در این صورت می‌توان آنها را نادیده گرفته و هر طور که مناسب‌تر بود اجرا کرد. رویه‌مرفته در نتنویسی رعایت ساده‌نویسی شده است و اجرای حالات و طرز اجرای خاص به عهده نوازنده‌گان گذاشته شده است.

در خاتمه ضمن گرامیداشت یاد و خاطره شادروان استاد مهدی خالدی و آرزوی علو درجات برای ایشان و تمامی آناییکه از آنها آموخته‌ایم و با امید به اینکه این کتاب مورد قبول استادی‌گرانمایه و سایر علاقمندان قرار گیرد مطلب را به پایان می‌بریم.

انتشارات سرود

فهرست

صفحه	کوک ساز	نام آهنگ	شماره
۷		(شور شل)	رفتی ۱
۸		(بیات ترک فا)	مارابس ۲
۱۰		(همایون می کرن)	به کنارم بنشین ۳
۱۲		(اصفهان دو)	آمد نوبهار ۴
۱۴		(ماهور دو)	بوسه‌ی جاوید ۵
۱۸		(دشتی می)	آی بانو ۶
۲۰		چه بخواهی چه نخواهی (همایون می کرن)	۷
۲۲		(ماهور دو)	رعنا جان ۸
۲۴		(همایون لا کرن)	افسرده دل ۹
۲۶		(افشاری شل)	لاله‌ی خونین ۱۰

رفتی

$\text{♩} = 56$

آواز

1. آواز ساز آواز Rall.....

Fine

رفتی

شعر: نواب صفا

آهنگ: مهدی خالدی

ما را ز چه پابند جنون کردی و رفتی آخر چه بگویم که تو چون کردی و رفتی
 } در ساغرم ای یار ای یار جفاکار (خون کردی و رفتی) ۲

دردا که ز دستت جامی نگرفتیم	وز نرگس مستت کامی نگرفتیم
از سلسله‌ی موبیت	وز نرگس جادویت (دارم گله‌هایی) ۲
من مرغ گرفتارم	چون چشم تو بیمارم ای گل چه بلایی (۲)

دوش آن بت بی مهر و وفا رفت و نیامد یا جان ز تن خسته ما رفت و نیامد
 } از بزم من آن ماه (تارفت و نیامد) ۲

آن کس که بر آن گل این گونه جلا داد	گنجی ز تحمل بر اهل صفا داد
نالم زغمت چون نی	با اهل صفات اکی (بی مهر و وفایی) ۲
من مرغ گرفتارم	چون چشم تو بیمارم ای گل چه بلایی (۳)

مارا بس (بیات ترک)

$\text{♩} = 76$

ساز

آواز

ساز

آواز

ساز

آواز

ساز

آواز

ساز

ساز

ساز

ساز

ساز

مارابیس (بیات ترک)

شعر: پرویز خطیبی

آهنگ: مهدی خالدی

در کنار تست، رقیب اگر زان دو چشم شوخ به مانگر کن نظر بُتا، که یک نظر
مارابیس

شیوه بُتان، فسونگری است دولت وصال ز دیگری است در فراق یار دو چشم تر
مارابیس

* * *

آن نگاه جانسوز نهانی خوشتر در میان مستان می از این ساغر
مارابیس

کفر آن دو گیسو دل و دینم برد دین و دل چه جویی که مهر کافر
مارابیس

* * *

چون عهدم بِشکستی هم عهدم شده مستی فارغ از همه هستی جان کاهم ز چه هستی
(که طعنهات ای بی خبر مارابیس) ۲

* * *

گنج خاکت چو به گنج قناعت باشد اهل نظر را به وصالت چه حاجت باشد

* * *

چد غم گر مرادر خریمت رهی در قیامت باشد رخ از ما بپوشان که یادت شبی تا به سحر ما را بس

به کنارم بنشین (همایون)

ساز Vib.

۳

ساز

آواز ساز آواز ساز ۱.

آواز ساز

آواز ساز آواز ساز

آواز ساز آواز ساز

آواز ساز آواز ساز

آواز ساز

۲. ۱.

آواز ساز آواز ساز

ساز

آواز

ساز

آواز

ساز

آواز

ساز

آواز

ساز

آواز

ساز

آواز

شعر: رهی معیری

به کنارم بنشین (همایون)

آهنگ: مهدی خالدی

تا آساید دل زارم بنشین دل زارم بنشین بنشین ای گل به کنارم بنشین دل زارم بنشین

سوز دل می دانی بنشین تا بنشانی آتش دل را
یک نفس مرو که جز غم هم نفس ندارم
یار کس مشوکه من هم جز توکس ندارم
ای پری بنه به یک سو ناز و دلفربی
تا نصیبی از تو یابد جان بی نصیبی
ماه من به دامنم بنشین کز غمت ستاره بارد
شکوه ها ز دوریت هر شب با مه و ستاره دارم

من چه باشم بسته بندت - نیمه جانی صید کمتد آرزومندت
از غمت چون ابر بهارم - ای به از گل های بهاری روی دلبندت

ای شمع طرب سوزم همه شب بنشین که شود طی
شب تارم بنشین به کنارم بنشین

درون آتش و آبم من	مرو مرو که بیتابم من
خارم ای گل بستر باشد	دامنم ز اشک غم تر باشد
حکایت دلم را خوانی	بیا بیا که دردم دانی
گه می سوزم گه می سازم	تاز شکوه هاش کایت سازم

مَهْ فَتَنَهْ گَزْمَ چَهْ رَوْيِ زِبَرْمَ چُون دَلْ زَارِيْ آمَدِيْ بَارِيْ
تَابَهْ پَايَتْ جَانَ بَسَپَارَمْ بَنَشِينَ دَلْ زَارِمْ بَنَشِينَ

آمد نوبهار (بیات اصفهان)

$\text{♩} = 120$

ساز

آواز

ساز

آواز

ساز آواز

ساز

آواز

ساز

آواز

آواز بار دوم ساز آواز

ساز

آواز

ساز

آواز

Fine

آمد نوبهار (بیات اصفهان)

آهنگ: مهدی خالدی

شعر: نواب صفا

آمد نوبهار
طی شد هجر یار
(مطرب نی بزن
ساقی می بیار) ۲

* * *

بازا ای رمیده بخت من
جامی ده دل مرا مشکن
تادر این بهار جان پرور
می نوشم به پای گلها من

* * *

آمد نوبهار
طی شد هجر یار
(مطرب نی بزن
ساقی می بیار) ۲

* * *

خوش بود در پای لاهه
پرکنی هردم پیاله
(خندان لب شو همچو جام می) ۲

* * *

چون بهار عشت و طرب
باشدش خزان غم ز پی
بر سر چمن بزن قدم
می بزن به بانگ چنگ و نی

* * *

آمد نوبهار
طی شد هجر یار
(مطرب نی بزن
ساقی می بیار) ۲

بوسه جاوید

$\text{♩} = 76$ ساز

1. 2.

1. 2.

J. = 60

آواز

آواز

بار دوم

ساز

آواز

ساز

آواز

ساز

آواز

ساز

آواز

ساز

1.

2.

A musical score consisting of eight staves of music for a single instrument, likely a tanbur or setar. The music is written in G clef and consists of eighth and sixteenth note patterns. The score is divided into sections by vertical bar lines and includes two endings (1. and 2.) indicated by brackets above the staff. Persian labels 'آواز' (Avaz) appear above the first and fifth staves, and 'ساز' (Saz) appears above the third and seventh staves. The score concludes with the word 'Fine' at the end of the eighth staff.

آواز

1.

2.

ساز

آواز

1.

2.

ساز

Fine

بوسه جاوید

شعر: نواب صفا

آهنگ: مهدی خالدی

فرخنده‌تر از عیدی و خوش‌تر ز بهاری
 چون باد بهاری تو بیار آنچه که داری
 خواهم ز تو ای دل اگر او را به کف آری
 تافصل دگر دل به دل او بسپاری

* * *

با تو دگر کاری ندارم	ای غم برو تنها گذارم
خود را به دستت می‌سپارم	عشق ای امید آسمانی

* * *

دیدی ای باد بهاری سحرت را	دیدی ای چشم‌هی جوشان اثرت را
---------------------------	------------------------------

* * *

ای همچون گل شورم را تو افزون‌تر کن	بازاً بازار
غم‌خوارت را شیداتر کن	

* * *

فرخنده‌تر از عیدی و خوش‌تر ز بهاری
 چون باد بهاری تو بیار آنچه که داری
 خواهم ز تو ای دل اگر او را به کف آری
 تافصل دگر دل به دل او بسپاری

* * *

رسد به دادم عمری یا وصلت یا یادت	به خلوت شب‌ها من خوش هستم بایادت
غبار راه...ت گشتم تا دادی بر بادم	من آن نگاهم ای گل کز چشم افتادم

آی بانو

adlib. ساز

۶

آواز گروه همسایان آواز گروه همسایان آواز گروه همسایان آواز ساز آواز گروه همسایان آواز بدون کلام آواز ساز گروه همسایان آواز گروه همسایان

آواز گروه همسایان آواز

آی بانو

شعر: محلی، مازندرانی

آهنگ: مهدی خالدی

(خواننده) آی بانو (گروه گر) آی بانو (خواننده) آی بانو

(خواننده) آی بانو (گروه گر) بانو بانو آی بانو
اول عاشق بَنِی مه ته روره بانو بانو آی بانو
(خواننده) آی بانو (گروه گر) بانو بانو آی بانو
دوم عاشق بَنِی مه ته موره بانو بانو آی بانو

(آواز بدون کلام)

(خواننده) آی بانو (گروه گر) بانو بانو آی بانو
عاشق بَنِی مه ته روره عاشق بَنِی مه ته موره

(خواننده) آی بانو (گروه گر) بانو بانو آی بانو
عاشق بَنِی مه ابروره عاشق بَنِی مه خوره

چه بخواهی چه نخواهی (همایون)

♩ = 88

آواز

ساز

آواز

ساز

آواز

1.

2.

ساز

آواز

ساز

آواز

1.

2.

Fine

چه بخواهی چه نخواهی (همایون)

آهنگ: مهدی خالدی

شعر: میرناصر شریفی

من هم آواز دل سرکنم نغمه‌ی زندگانی
نقد جان را که دا... دم به راه تو ای دل ندانی

تو به ساز طرب میزني نغمه‌های جوانی
تو ز سوز نهان... م نداری خبر ای گل من

* * *

از باده‌ی شوق من سرخوش و مست افتاده ز پا
در خلوت دل من هستم واو..... یک چهره‌ی زرد یک روی نکو

* * *

دل رود از دل به نگاهی به نگاهی
من شدم عاشق چه بخواهی چه نخواهی

غم رود از دل به نگاهی به نگاهی
دل شده مشتاق چه بخواهد چه نخواهد

وه که گل آمد و که گل آمد
من چه بگویم من چه بگویم چه سیاهی

من شدم عاشق چه بخواهی چه نخواهی

دل شده مشتاق چه بخواهد چه نخواهد

رعنان جان (ماهور)

$\text{♩} = 100$

ساز

آواز

ساز

آواز

بازار دوم ساز

آواز

ساز

آواز

بازار دوم ساز

آواز

ساز

آواز

Fine

رعنای جان (ماهور)

آهنگ: مهدی خالدی

شعر: میر ناصر شریفی

رعنای جان رعنای جان دادم دل به راهت
رعنای جان رعنای جان سیه شد روز من

* * *

من عاشق تو معشوق من مجنون تو عاقل
من با تو توبی ما من زشت تو زیبا

* * *

آخر تو دل بردی جانی را آزدی
رعنای جان رعنای

قلبی را بشکستی بادشمن بنشستی
رعنای جان رعنای

کمتر کن آزارم تو گلی من خارم
رعنای جان رعنای

گاهی تو یادم کن دور از خود شادم کن
رعنای جان رعنای

* * *

از عشقت من مستم تابودم تا هستم
۲ { در راهت بنشستم رعنای جان رعنای

افسرده دل (همایون)

adlib. ساز

$\text{♩} = 84$ آواز

ساز

آواز

ساز

آواز

ساز

آواز

ساز

آواز

ساز

آواز

afshardeh del (همایون)

آهنگ: مهدی خالدی

شعر: میرناصر شریفی

شد زندگانی زندان من دریای اشک چشمان من
اسی عمر شیرین از تو سیرم بگذر از من تا بسیرم

* * *

زندگی دام فریب است	آخر دیدم با چشم دل
کی قسمت است و نصیب است	ما را زین دام جز درد و رنج
بیش از این صبر شکیب است	دیگر ما را کی در این دام
روز شادی رقیب است	تامن هستم افسرده دل

* * *

من افسرده ام	من آزرده ام
از زندگانی خود تو می دانی	در جوانی در جوانی

* * *

می دانم می دانی	دل آزر...ده منم
دل داده...ی افسرده منم	(جام زهر از کفات خورده منم) ۲

لله خوین

$\text{♩} = 69$

ساز

10

آواز

ساز

آواز

ساز

آواز

ساز

آواز

آواز

آواز

آواز

آواز

Vib.

ساز

آواز

Vib.

آواز

لاله خونین

آهنگ: مهدی خالدی

غزل: حافظ

خدا را با که این بازی توان کرد که با من نرگس او سرگران کرد (خيالش لطفهای بیکران کرد) ۲ (طبييهم قصد جان) ۲ ناتوان کرد (که يار من چنین) ۲ گفت و چنان کرد (که تير چشم آن) ۲ ابرو كمان کرد	دل از من برد و روی از من نهان کرد چرا چون لاله خونین دل نباشم (شب تنهاييم) ۲ در قصد جان بود (كجاگوييم) ۲ که باين درد جان سوز ميان مهربانان کي توان گفت عدو با جان حافظ آن نکردي که تير چشم آن ابرو كمان کرد
---	---